

**PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW**

DIH-709-63(6)/17/AgŁ

Warszawa, 8 sierpnia 2017 r.

DECYZJA DIH-1/58/2017

Na podstawie art. 138 § 1 pkt 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 1257), art. 1 ust. 3, art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o Inspekcji Handlowej (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 1063), art. 40a ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 21 grudnia 2000 r. o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych (Dz. U. z 2016 r. poz. 1604 z późn. zm.), Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów – po rozpatrzeniu odwołania przedsiębiorcy Kędzior „Delfin” Sp. j. z siedzibą w Jaśle od decyzji Podkarpackiego Wojewódzkiego Inspektora Inspekcji Handlowej w Rzeszowie z dnia 7 kwietnia 2017 r. (nr akt sprawy: DK.8361.199.2016), na podstawie której ww. przedsiębiorcy wymierzono karę pieniężną w wysokości 7 000 zł (słownie: siedem tysięcy złotych), z tytułu wprowadzenia do obrotu zafałszowanej jednej partii produktu o nazwie „Limanda żółtopłetwa (*Limanda aspera*) – filety bez skóry IQF z dodaną wodą, mrożone, glazurowane” – utrzymuje w mocy zaskarżoną decyzję.

UZASADNIENIE

W toku kontroli przeprowadzonej w dniach 15-24 listopada 2016 r., na podstawie upoważnienia do przeprowadzenia urzędowej kontroli żywności nr DK.8361.199.2016, przez inspektorów reprezentujących Podkarpackiego Wojewódzkiego Inspektora Inspekcji Handlowej w Rzeszowie, zwanego dalej „Podkarpackim WIIH”, w hurtowni spożywczej w Jaśle przy ul. Hutniczej 7, należącej do przedsiębiorcy Kędzior „Delfin” Sp. j. z siedzibą w Jaśle, pobrano do badań laboratoryjnych m.in. próbkę produktu opakowanego o nazwie „Limanda żółtopłetwa (*Limanda aspera*) – filety bez skóry IQF z dodaną wodą, mrożone, glazurowane”, produktu głęboko mrożonego, data minimalnej trwałości „najlepiej spożyć przed końcem: 12.2017”, numer partii produkcyjnej: 116132, metoda produkcji: złowiono w morzu, obszar połowu: FAO 67 (Ocean Spokojny), narzędzie połowu: włoki, kraj pochodzenia: Chiny, masa netto (bez glazury): 750 g, zamrożone dnia: 26.08.2015, składniki: filety z limandy żółtopłetwej bez skóry (70 %), woda, stabilizator E 451, znak weterynaryjny: PL 22111857 WE, wyprodukowanego przez Nord Capital Sp. z o.o., Rekowo Górne,

ul. Pucka 4, 84-123 Połchowo, zwanego dalej „filetami z limandy żółtopłetwej” – w ilości 3 opakowań, z partii liczącej 100 opakowań o łącznej wartości 1 438 zł (14,38 zł/op.).

Równocześnie z tej samej partii produktu pobrano i zabezpieczono dodatkową próbkę w ilości odpowiadającej ilości pobranej do badań laboratoryjnych (próbkę kontrolną), którą pozostawiono w placówce pod nadzorem do czasu jej zwolnienia.

Powyższe udokumentowano w protokole kontroli z 24 listopada 2016 r. (nr akt kontroli: DK.8361.199.2016), protokole pobrania próbki produktu i próbki kontrolnej z 15 listopada 2016 r. nr 092018, a także dokumentacji fotograficznej przedstawiającej sposób oznakowania zakwestionowanego produktu (załącznik nr 5 do protokołu kontroli).

Badania cech organoleptycznych i fizykochemicznych wykonane przez Laboratorium Kontrolno-Analityczne Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Kielcach (nr akredytacji: AB 402), zwane dalej „Laboratorium UOKiK w Kielcach”, wykazały, że filety z limandy żółtopłetwej były niezgodne z deklaracją producenta zawartą na opakowaniu, z uwagi na: niższą masę netto ryby bez glazury (tj. stwierdzono: 668 g i 671 ± 68 g w dwóch opakowaniach na trzy zbadane zamiast zadeklarowanych 750 g), co udokumentowano w sprawozdaniu z badań nr 483 z 2 grudnia 2016 r.

Kontrolowany został poinformowany o wynikach badań laboratoryjnych oraz o prawie do zbadania próbki kontrolnej zakwestionowanego produktu w piśmie z 15 grudnia 2016 r.

Kontrolowany skorzystał z przysługującego mu uprawnienia i wystąpił w piśmie z 20 grudnia 2016 r. z wnioskiem o zbadanie próbki kontrolnej przedmiotowego produktu.

Podkarpacki WIIH uwzględnił wniosek kontrolowanego, o czym poinformował go w piśmie z 28 grudnia 2016 r. Próbka kontrolna została przekazana w celu jej zbadania w zakresie masy netto ryby bez glazury do Laboratorium Kontrolno-Analitycznego Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Katowicach (nr akredytacji: AB 717), zwanego dalej „Laboratorium UOKiK w Katowicach”.

Badania próbki kontrolnej potwierdziły wyniki wcześniejszych badań i wykazały, że filety z limandy żółtopłetwej posiadają niższą masę netto ryby bez glazury w stosunku do zadeklarowanej na opakowaniu (tj. stwierdzono: 700 g, 671 g i 694 ± 15 g we wszystkich trzech opakowaniach zamiast zadeklarowanych 750 g), co udokumentowano w sprawozdaniu z badań nr 343/2016 z 29 grudnia 2016 r.

Kontrolowany został poinformowany o wynikach badań próbki kontrolnej w piśmie z 25 stycznia 2017 r., w drodze wystąpienia pokontrolnego.

W piśmie z 5 lutego 2017 r. kontrolowany poinformował, że w związku z wynikami badań laboratoryjnych, zwrócił się do producenta, tj. Nord Capital Sp. z o.o. z siedzibą w Połchowie, o wyjaśnienie zaistniałej sytuacji, a także zaznaczył, iż jako dystrybutor nie ma wpływu na proces produkcji, oraz że dokłada wszelkich starań przy weryfikacji, niemniej jednak bazuje również na zapewnieniach producenta.

Do akt sprawy dołączono pismo producenta z 2 lutego 2017 r., stanowiące odpowiedź na wystąpienie pokontrolne Podkarpackiego WIIH z 15 stycznia 2017 r., w którym producent wyjaśnił, że stwierdzona nieprawidłowość prawdopodobnie jest spowodowana niewłaściwym przechowywaniem wyrobu gotowego w czasie dystrybucji lub dalszego magazynowania, oraz

że przerwanie łańcucha chłodniczego bądź przechowywanie wyrobu gotowego w warunkach innych niż wskazane na etykiecie, tj. „przechowywać w temperaturze poniżej -18°C”, mogło doprowadzić do całkowitego lub częściowego rozmrożenia filetów z limandy żółtopłetwej, co spowodowało wyciek wody, który obniżył masę netto filetów. Producent podkreślił, że wszystkie dostarczane do niego surowce rybne są poddawane ocenie zaraz po przyjęciu, a następnie na każdym etapie produkcji, aż do wydania wyrobu gotowego. Zaznaczył, że ocena przyjęcia zakwestionowanego produktu nie wykazała nieprawidłowości i jego zdaniem produkt ten był monitorowany i przechowywany prawidłowo. Nadmieniał, że celem przeprowadzenia dalszej analizy warunków przechowywania wystąpił do przedsiębiorcy Kędzior „Delfin” Sp. j. z siedzibą w Jaśle o udostępnienie mu dokumentów monitorujących warunki przechowywania w magazynie hurtowni podczas całego okresu składowania.

Na podstawie powyższych wyników badań, Podkarpacki WIIH uznał, że przedmiotowy produkt mógł być zafałszowany, w rozumieniu art. 3 pkt 10 lit. c) ustawy z dnia 21 grudnia 2000 r. o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych (Dz. U. z 2016 r. poz. 1604 z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą o jakości handlowej”, z uwagi na podanie w jego oznakowaniu niezgodnych z prawdą danych w zakresie masy netto ryby bez glazury.

Taki sposób oznakowania produktu, zdaniem organu pierwszej instancji, wprowadzał konsumentów w błąd, co do właściwości środka spożywczego, a w szczególności, co do jego ilości, co stanowiło naruszenie przepisu art. 7 ust. 1 lit. a) rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1169/2011 z dnia 25 października 2011 r. w sprawie przekazywania konsumentom informacji na temat żywności, zmiany rozporządzeń Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1924/2006 i (WE) nr 1925/2006 oraz uchylecia dyrektywy Komisji 87/250/EWG, dyrektywy Rady 90/496/EWG, dyrektywy Komisji 1999/10/WE, dyrektywy 2000/13/WE Parlamentu Europejskiego i Rady, dyrektyw Komisji 2002/67/WE i 2008/5/WE oraz rozporządzenia Komisji (WE) nr 608/2004 (Dz. U. UE L 304 z 22.11.2011 s. 18 z późn. zm.), zwanego dalej „rozporządzeniem (UE) nr 1169/2011”.

W związku z powyższym, pismem z 7 marca 2017 r., Podkarpacki WIIH zawiadomił przedsiębiorcę Kędzior „Delfin” Sp. j. z siedzibą w Jaśle, zwanego dalej również „stroną”, o wszczęciu postępowania administracyjnego w sprawie wymierzenia, na podstawie art. 40a ust. 1 pkt 4 ustawy o jakości handlowej, kary pieniężnej z tytułu wprowadzenia do obrotu zafałszowanej jednej ww. partii produktu, informując przy tym o przysługującym jej prawie do czynnego udziału w każdym stadium postępowania. Ponadto, w piśmie tym wezwał ją do przekazania informacji na temat wielkości obrotów i przychodu za rok 2016.

W piśmie z 10 marca 2017 r. strona złożyła wyjaśnienia w niniejszej sprawie oraz przedłożyła żądane informacje o wielkości obrotów i przychodu za rok 2016. Strona zwróciła uwagę, że przedmiotowy produkt został odebrany z magazynu dystrybucyjnego samochodem chłodniczym z zastosowaniem temperatury wskazanej na etykiecie, tj. -18°C, zaś w hurtowni podczas jego przechowywania proces składowania podlegał kontroli (według zapisów karty kontroli temperatury urządzeń chłodniczych, dołączonej do ww. pisma). Dodała, że urzędowa kontrola nie obejmowała swoim zakresem warunków składowania, a jedynie w toku kontroli pobrano do badań laboratoryjnych próbkę produktu, którą stanowiły zamknięte opakowania

i produkt ten nie wykazywał oznak oszronienia ani rozmrożenia, co jej zdaniem oznacza, że stwierdzona nieprawidłowość nie mogła powstać w miejscu pobrania próbek, tj. w magazynie hurtowni. Podkreśliła, że nie posiada możliwości ani kompetencji do badania pomiaru masy netto ryby ani do sprawdzania, czy zadeklarowana na opakowaniu masa netto ryby jest zgodna z rzeczywistością. Nadto dodała, że w hurtowni nie dokonuje się rozważania zakupionego produktu na mniejsze jednostki masy netto, a jedynie taki produkt w całości kieruje się do odbiorcy ostatecznego, np. gastronomii, sklepów. Strona uważa, że różnice w glazurze i masie netto ryby mogą wynikać ze zróżnicowania wielkości pobranego do oceny produktu, oraz że pobrana próbka produktu nie odzwierciedla jakości dla całości zakupionego produktu, a co za tym idzie wszczęcie wobec niej (jako podmiotu odpowiedzialnego za zaniżenie masy netto ryby) przedmiotowego postępowania jest niezasadne. Niemniej jednak, zadeklarowała, że w związku z zaistniałą sytuacją, która ma walor edukacyjny, w przyszłości będzie bardziej restrykcyjnie podchodzić do swoich dostawców i już teraz zobowiązuje się do zwiększenia kontroli produktów dostarczanych do jej firmy.

Po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego, na podstawie decyzji z dnia 7 kwietnia 2017 r. (doręczoną stronie 10 kwietnia 2017 r.), Podkarpacki WIIH wymierzył przedsiębiorcy Kędzior „Delfin” Sp. j. z siedzibą w Jaśle, na podstawie art. 40a ust. 1 pkt 4 ustawy o jakości handlowej, karę pieniężną w wysokości 7 000 zł za wprowadzenie do obrotu zafałszowanej jednej ww. partii produktu.

Pismem z 20 kwietnia 2017 r. (nadanym tego samego dnia w polskiej placówce pocztowej operatora publicznego), strona złożyła do Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, zwanego dalej również „Prezesem UOKiK”, odwołanie od ww. decyzji, wnosząc o zmniejszenie wymiaru kary. Strona podniosła, że stwierdzona nieprawidłowość jest sytuacją incydentalną i pełną odpowiedzialność za jej powstanie ponosi producent lub importer, tj. Nord Capital Sp. z o.o. z siedzibą w Połchowie, a nie ona. Zaznaczyła, że wystąpiła do producenta o zajęcie stanowiska w niniejszej sprawie i na tej podstawie wyjaśniła, że zgodnie z procesem produkcyjnym, zakwestionowany produkt był jedynie przepakowywany przez producenta w opakowania o masie netto 750 g i nie podlegał manipulacji, np. glazurowaniu, porcjowaniu, oraz że każdy dostarczony do zakładu surowiec rybny przechodził wnikliwą kontrolę na pobranej z całej dostawy reprezentatywnej próbce. Zwróciła uwagę, że przedmiotowy produkt przeszedł pozytywną ocenę producenta w ramach kontroli wewnętrznej i został zwolniony do sprzedaży. Dodała, że w ramach stosowanych systemów jakości producent wdrożył działania korygujące, mające na celu zapobiegnięcie podobnym sytuacją w przyszłości, oraz zapewnił, że podczas oceny kwalifikacji dostawców surowców rybnych wyciągnie wnioski wobec dostawcy limandy żółtopłetwej z konsekwencją skreślenia go z lisy stałych dostawców.

Po uzupełnieniu braków formalnych odwołania, pismem z 10 lipca 2017 r. (znak DIH-709-63(4)/17/AgŁ), Prezes UOKiK poinformował stronę, że przed wydaniem rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w niniejszej sprawie, stronie biorącej udział w postępowaniu administracyjnym przysługuje, na podstawie art. 10 Kpa, prawo do: zapoznania się z aktami

sprawy, a także wypowiedzenia się co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań. Strona nie skorzystała z przysługujących jej uprawnień.

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów zważył, co następuje.

Zgodnie z art. 17 ust. 1 rozporządzenia (WE) nr 178/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 28 stycznia 2002 r. ustanawiającego ogólne zasady i wymagania prawa żywnościowego, powołującego Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności oraz ustanawiającego procedury w zakresie bezpieczeństwa żywności (Dz. U. UE L 31 z 1.2.2002 s. 1 z późn. zm.), zwanego dalej „rozporządzeniem (WE) nr 178/2002”, podmioty działające na rynku spożywczym i pasz zapewniają, na wszystkich etapach produkcji, przetwarzania i dystrybucji w przedsiębiorstwach będących pod ich kontrolą, zgodność tej żywności lub pasz z wymogami prawa żywnościowego właściwymi dla ich działalności i kontrolowanie przestrzegania tych wymogów.

W świetle art. 8 ust. 1 rozporządzenia (UE) nr 1169/2011, podmiotem działającym na rynku spożywczym odpowiedzialnym za informację na temat żywności jest podmiot, pod którego nazwą lub firmą jest wprowadzany na rynek dany środek spożywczy lub – jeżeli ten podmiot nie prowadzi działalności w Unii Europejskiej – importer danego środka na rynek Unii Europejskiej. Z artykułu tego wynika też, że podmiot działający na rynku spożywczym odpowiedzialny za informację na temat żywności zapewnia obecność i rzetelność informacji na temat żywności zgodnie z mającym zastosowanie prawem dotyczącym informacji na temat żywności oraz z wymogami odpowiednich przepisów krajowych (ust. 2); zaś bez uszczerbku dla tego przepisu, podmioty działające na rynku spożywczym zapewniają przestrzeganie w przedsiębiorstwach pozostających pod ich kontrolą wymogów prawa dotyczącego informacji na temat żywności i odpowiednich przepisów krajowych mających znaczenie dla ich działalności i upewniają się, że wymogi te są spełnione (ust. 5).

Stosownie do art. 4 ust. 1 ustawy o jakości handlowej, wprowadzane do obrotu artykuły rolno-spożywcze powinny spełniać wymagania w zakresie jakości handlowej, jeżeli w przepisach o jakości handlowej zostały określone takie wymagania, oraz dodatkowe wymagania dotyczące tych artykułów, jeżeli ich spełnienie zostało zadeklarowane przez producenta. Pojęcie jakości handlowej zostało zdefiniowane w art. 3 pkt 5 tej ustawy jako cechy artykułu rolno-spożywczego dotyczące jego właściwości organoleptycznych, fizyko-chemicznych i mikrobiologicznych w zakresie technologii produkcji, wielkości lub masy oraz wymagania wynikające ze sposobu produkcji, opakowania, prezentacji i oznakowania, nieobjęte wymaganiami sanitarnymi, weterynaryjnymi lub fitosanitarnymi.

Zgodnie z art. 7 ust. 1 lit. a) rozporządzenia (UE) nr 1169/2011, informacje na temat żywności nie mogą wprowadzać konsumentów w błąd, w szczególności co do właściwości środka spożywczego, a w szczególności co do jego charakteru, tożsamości, właściwości, składu, ilości, trwałości, kraju lub miejsca pochodzenia, metod wytwarzania lub produkcji.

W świetle art. 8 ust. 1 rozporządzenia (WE) nr 178/2002, prawo żywnościowe ma na celu ochronę interesów konsumentów i powinno stanowić podstawę dokonywania przez

konsumentów świadomego wyboru związanego ze spożywaną żywnością. Jak wynika z kolei z art. 16 tego rozporządzenia, bez uszczerbku dla bardziej szczegółowych przepisów prawa żywnościowego, etykietowanie, reklama i prezentacja żywności lub pasz, z uwzględnieniem ich kształtu, wyglądu lub opakowania, używanych opakowań, sposobu ułożenia i miejsca wystawienia oraz informacji udostępnionych na ich temat w jakikolwiek sposób, nie może wprowadzać konsumentów w błąd.

Artykuł rolno-spożywczy zafałszowany, jak wynika z art. 3 pkt 10 ustawy o jakości handlowej, to produkt, którego skład jest niezgodny z przepisami dotyczącymi jakości handlowej poszczególnych artykułów rolno-spożywczych, albo produkt, w którym zostały wprowadzone zmiany, w tym zmiany dotyczące oznakowania, mające na celu ukrycie jego rzeczywistego składu lub innych właściwości, jeżeli niezgodności te lub zmiany w istotny sposób naruszają interesy konsumentów finalnych, w szczególności jeżeli:

- dokonano zabiegów, które zmieniły lub ukryły jego rzeczywisty skład lub nadały mu wygląd produktu zgodnego z przepisami dotyczącymi jakości handlowej (lit. a);
- w oznakowaniu podano nazwę niezgodną z przepisami dotyczącymi jakości handlowej poszczególnych artykułów rolno-spożywczych albo niezgodną z prawdą (lit. b);
- w oznakowaniu podano niezgodne z prawdą dane w zakresie składu, pochodzenia, terminu przydatności do spożycia lub daty minimalnej trwałości, zawartości netto lub klasy jakości handlowej (lit. c).

Każdy, kto wprowadza do obrotu artykuły rolno-spożywcze zafałszowane, w świetle art. 40a ust. 1 pkt 4 ustawy o jakości handlowej, podlega karze pieniężnej w wysokości nie wyższej niż 10 % przychodu osiągniętego w roku rozliczeniowym poprzedzającym rok nałożenia kary, nie niższej jednak niż 1 000 zł.

Ustalając wysokość kary pieniężnej, wojewódzki inspektor Inspekcji Handlowej, na mocy art. 40a ust. 5 ustawy o jakości handlowej, uwzględnia: stopień szkodliwości czynu, zakres naruszenia, dotychczasową działalność podmiotu działającego na rynku artykułów rolno-spożywczych oraz wielkość jego obrotów i przychodu, a także wartość kontrolowanych artykułów rolno-spożywczych.

W niniejszej sprawie, na podstawie wyników badań laboratoryjnych próbki produktu i próbki kontrolnej, pobranych w hurtowni należącej do przedsiębiorcy Kędzior „Delfin” Sp.j. z siedzibą w Jaśle przez inspektorów reprezentujących Podkarpackiego WIIH, wykonanych przez Laboratorium UOKiK w Kielcach i w Katowicach, stwierdzono, że wprowadzona do obrotu jedna ww. partia produktu była niezgodna z deklaracją producenta zawartą na opakowaniu, z uwagi na: niższą masę netto ryby bez glazury (tj. stwierdzono: 668 g i 671 ± 68 g w dwóch opakowaniach na trzy zbadane – w przypadku próbki produktu oraz 700 g, 671 g i 694 g ± 15 g we wszystkich trzech opakowaniach – w przypadku próbki kontrolnej, zamiast zadeklarowanych 750 g).

Biorąc powyższe pod uwagę, organ pierwszej instancji uznał, że wprowadzony do obrotu przedmiotowy produkt, z uwagi na niższą masę netto ryby bez glazury w stosunku do zadeklarowanej na opakowaniu, jest zafałszowany, w rozumieniu art. 3 pkt 10 lit. c) ustawy

o jakości handlowej, z uwagi na podanie w jego oznakowaniu niezgodnych z prawdą danych w zakresie masy netto ryby bez glazury, wprowadzających konsumentów w błąd co do właściwości środka spożywczego, a w szczególności co do jego ilości – co nosiło znamiona czynu określonego w art. 40a ust. 1 pkt 4 tej ustawy oraz skutkowało wymierzeniem stronie kary pieniężnej w wysokości 7 000 zł.

Jak wynika z art. 40a ust. 4 ustawy o jakości handlowej, kary pieniężne, o których mowa w ust. 1-3 tego artykułu, wymierza w drodze decyzji, właściwy ze względu na miejsce przeprowadzania kontroli wojewódzki inspektor Inspekcji Handlowej.

Wobec powyższego, Podkarpacki WIIH w drodze decyzji z dnia 7 kwietnia 2017 r. wymierzył powyższą karę Kędzior „Delfin” Sp. j. z siedzibą w Jaśle, tj. przedsiębiorcy, który wprowadził do obrotu zafałszowaną jedną ww. partię produktu.

Odwołując się od wydanej decyzji, strona nie kwestionowała ustaleń poczynionych przez organ pierwszej instancji na podstawie wyników badań laboratoryjnych w zakresie uznania przedmiotowego produktu za zafałszowany, natomiast podniosła, że stwierdzona nieprawidłowość jest sytuacją incydentalną i pełną odpowiedzialność za jej powstanie ponosi producent lub importer, tj. Nord Capital Sp. z o.o. z siedzibą w Połchowie, a nie ona. Zaznaczyła, że wystąpiła do producenta o zajęcie stanowiska w niniejszej sprawie i na tej podstawie wyjaśniła, że zgodnie z procesem produkcyjnym, zakwestionowany produkt był jedynie przepakowywany przez producenta w opakowania o masie netto 750 g i nie podlegał manipulacji, np. glazurowaniu, porcjowaniu, oraz że każdy dostarczony do zakładu surowiec rybny przechodził wnikliwą kontrolę na pobranej z całej dostawy reprezentatywnej próbce. Zwróciła uwagę, że przedmiotowy produkt przeszedł pozytywną ocenę producenta w ramach kontroli wewnętrznej i został zwolniony do sprzedaży. Dodała, że w ramach stosowanych systemów jakości producent wdrożył działania korygujące, mające na celu zapobiegnięcie podobnym sytuacją w przyszłości, oraz zapewnił, że podczas oceny kwalifikacji dostawców surowców rybnych wyciągnie wnioski wobec dostawcy limandy żółtopłetwej z konsekwencją skreślenia go z lisy stałych dostawców. Strona wniosła także o zmniejszenie wymiaru kary.

Odnosząc się do powyższego, należy zauważyć, że podmiotem działającym na rynku spożywczym odpowiedzialnym za informację na temat żywności jest podmiot, pod którego nazwą lub firmą jest wprowadzany na rynek dany środek spożywczy lub – jeżeli ten podmiot nie prowadzi działalności w Unii Europejskiej – importer danego środka spożywczego na rynek Unii Europejskiej, oraz że podmiot ten zapewnia obecność i rzetelność informacji na temat żywności zgodnie z mającym zastosowanie prawem dotyczącym informacji na temat żywności oraz z wymogami odpowiednich przepisów krajowych, co wprost wynika z art. 8 ust. 1 i 2 rozporządzenia (UE) nr 1169/2011. Z ust. 5 tego przepisu wynika, że bez uszczerbku dla ust. 2-4, podmioty działające na rynku spożywczym – a takim jest strona – zapewniają przestrzeganie w przedsiębiorstwach pozostających pod ich kontrolą wymogów prawa dotyczącego informacji na temat żywności i odpowiednich przepisów krajowych mających znaczenie dla ich działalności i upewniają się, że wymogi te są spełnione. Przepis ten jest

jednocześnie spójny z treścią art. 17 ust. 1 rozporządzenia (WE) nr 178/2002, w świetle którego podmioty działające na rynku spożywczym i pasz zapewniają, na wszystkich etapach produkcji, przetwarzania i dystrybucji w przedsiębiorstwach będących pod ich kontrolą, zgodność tej żywności lub pasz z wymogami prawa żywnościowego właściwymi dla ich działalności i kontrolowanie przestrzegania tych wymogów (por. wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 25 czerwca 2015 r. sygn. akt II GSK 1149/14). Przepis ten należy rozumieć szeroko i tak, że każdy z podmiotów działających na rynku spożywczym, a więc począwszy od producenta czy importera, aż do sprzedawcy, ma obowiązek zapewnić zgodność oferowanej konsumentom żywności z wymogami prawa żywnościowego. Tym samym, wszystkie podmioty biorące udział w obrocie żywnością są obowiązane zadośćuczynić nadrzędnemu celowi prawa żywnościowego, którym jest ochrona konsumentów, bez względu na miejsca powstania nieprawidłowości.

Z powyższego wynika, że obowiązek zapewnienia zgodności środków spożywczych z przepisami prawa żywnościowego w zakresie jakości handlowej oraz upewnienia się, że wymagania te są spełnione, spoczywa nie tylko na producencie lub importerze, ale także na stronie (jako na sprzedawcy hurtowym). Jedną z zasad prawa żywnościowego jest to, że jeżeli stwierdzone w wyniku kontroli nieprawidłowości powstały na wcześniejszym etapie obrotu, to powinny zostać wyeliminowane na następnych etapach, tak, aby konsumenci mogli otrzymać produkty zgodne z obowiązującymi przepisami prawa. Nie można zatem podzielić poglądu strony wyrażonego w odwołaniu, że za jakość produktów żywnościowych powinien odpowiadać wyłącznie producent lub importer.

Należy podkreślić, że podstawą prawną do wydania zaskarżonej decyzji był przepis art. 40a ust. 1 pkt 4 ustawy o jakości handlowej, który wprowadza mechanizm polegający na tym, że każdy, w stosunku do kogo zostanie ustalone, iż wprowadził do obrotu (niezależnie czy świadomie, czy nieświadomie) artykuły rolno-spożywcze zafałszowane, podlega karze pieniężnej określonej w tym przepisie. Jak potwierdza judykatura, przepis ten nie uzależnia zastosowania kary od stwierdzenia winy po stronie podmiotu, który wprowadził zafałszowany produkt do obrotu. Odpowiedzialność określona w tym przepisie ma charakter obiektywny, a przesłanką jej przyjęcie jest tylko fakt wprowadzenia do obrotu. Zatem, samo stwierdzenie – udowodnienie faktu wprowadzania do obrotu zafałszowanego produktu jest przesłanką wystarczającą do nałożenia stosownej kary, która jest karą administracyjną. Nie ma przy tym znaczenia – wbrew przekonaniu strony – czy zafałszowanie nastąpiło z winy (umyślnej lub nieumyślnej) danego podmiotu, czy też nie. Ustawa ta nie przewiduje możliwości badania przez organy Inspekcji Handlowej istnienia winy, bądź jej braku po stronie podmiotu, który wprowadził zafałszowany produkt do obrotu. Zatem dowiedzenie, że jakiś podmiot (w tym przypadku przedsiębiorca Kędzior „Delfin” Sp. j. z siedzibą w Jaśle) wprowadził do obrotu produkt zafałszowany powoduje konieczność nałożenia kary, która jest karą administracyjną (por. wyroki Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia: 4 kwietnia 2014 r. sygn. akt VI SA/Wa 2879/13, 10 marca 2015 r. VI SA/Wa 2214/14 i 16 września 2016 r. sygn. akt VI SA/Wa 741/16).

Należy zwrócić uwagę, że pojęcie obrotu zostało zdefiniowane w art. 3 pkt 4 ustawy o jakości handlowej, jako czynności w rozumieniu art. 3 pkt 8 rozporządzenia (WE) nr 178/2002, w którym wprowadzenie na rynek, zgodnie z zawartą w tym przepisie definicją, oznacza posiadanie żywności lub pasz w celu sprzedaży, z uwzględnieniem oferowania do sprzedaży lub innej formy dysponowania, bezpłatnego lub nie oraz sprzedaż, dystrybucję i inne formy dysponowania. W rozumieniu tych przepisów, strona – co nie jest przez nią kwestionowane – wskazany w decyzji organu pierwszej instancji produkt posiadała w celu sprzedaży, a więc wprowadziła do obrotu, co skutkowało wymierzeniem jej kary, stosownie do nakazu wynikającego z art. 40a ust. 1 pkt 4 ustawy o jakości handlowej.

Okoliczności, na które strona powołuje się w odwołaniu, że nie miała ona wpływu na jakość zakwestionowanego produktu oraz fakt, że produkt ten przeszedł pozytywną ocenę producenta w ramach kontroli wewnętrznej i został zwolniony do sprzedaży, nie może – wbrew przekonaniu strony – przesądzić o wyłączeniu jej odpowiedzialności za naruszenie przepisów prawa żywnościowego. Strona, jako profesjonalista na rynku miała obowiązek znać i stosować się do przepisów prawa związanych z wykonywaną przez nią działalnością. Była ona obciążona obowiązkiem wprowadzania do obrotu artykułów rolno-spożywczych odpowiadających jakości handlowej, w tym bez cech zafałszowania. Bezspornym jest fakt, że przedmiotowy produkt nie odpowiadał jakości handlowej i stwierdzona w wyniku badań laboratoryjnych niezgodność powstała na etapie produkcji, tym niemniej, w niniejszej sprawie stronie wymierzono karę pieniężną z tytułu wprowadzenia tego produktu do obrotu, a tym samym dotyczyła ona działalności strony. Nałożona na stronę kara nie stanowi zatem o przypisaniu jej odpowiedzialności za to, że zakwestionowany produkt był zafałszowany, lecz za to, że produkt ten został wprowadzony przez nią do obrotu.

Jak słusznie zauważył organ pierwszej instancji, sama strona przyznała w piśmie z 10 marca 2017 r., stanowiącym odpowiedź na wszczęcie przedmiotowego postępowania, że nie dokonywała we własnym zakresie sprawdzenia jakości dostarczonego towaru, podczas gdy jako profesjonalista w obrocie żywnością, a zwłaszcza hurtownik, mogła to uczynić choćby wrywkowo. Strona nie dołożyła należytej staranności przy wprowadzaniu przedmiotowego produktu do obrotu i w żaden sposób nie upewniła się, czy produkt ten odpowiada jakości handlowej, a tym samym naruszyła reguły ostrożności, działając w szczególności w zaufaniu do dostawcy oraz w przekonaniu, iż produkt, który od niego nabyła został wytworzony zgodnie z deklaracją producenta oraz obowiązującymi normami.

Tym samym, należy stwierdzić, że organ pierwszej instancji prawidłowo i zgodnie z prawem uznał, iż odpowiedzialność za wprowadzenie do obrotu zafałszowanej jednej ww. partii produktu ponosi strona, a więc wymierzenie jej kary z tego tytułu było zasadne.

Ze zgromadzonego w niniejszej sprawie materiału dowodowego wynika, że ustalając wysokość kary pieniężnej, o której mowa w art. 40a ust. 1 pkt 4 ustawy o jakości handlowej, organ pierwszej instancji właściwie uwzględnił wszystkie kryteria określone w art. 40a ust. 5 tej ustawy, tj.: stopień szkodliwości czynu, zakres naruszenia, dotychczasową działalność

podmiotu na rynku artykułów rolno-spożywczych oraz wielkość jego obrotów i przychodu, a także wartość kontrolowanych artykułów rolno-spożywczych.

Dokonując analizy prawidłowości uwzględniania przez organ pierwszej instancji ww. przesłanek, na podstawie zebranego w aktach sprawy materiału dowodowego, Prezes UOKiK zważył i stwierdził, że:

- stopień szkodliwości czynu polegającego na wprowadzeniu do obrotu zafałszowanej jednej ww. partii produktu został zasadnie uznany przez organ pierwszej instancji za najwyższy, gdyż stwierdzona nieprawidłowość, polegająca na podaniu w oznakowaniu tego produktu niezgodnych z prawdą danych w zakresie masy netto ryby bez glazury, wprowadzała konsumentów w błąd co do ilości produktu oraz naruszała w sposób istotny ich interesy, uniemożliwiając im dokonania właściwego wyboru produktu, zgodnego z ich oczekiwaniami. Jak słusznie stwierdził organ pierwszej instancji, konsument miał prawo oczekiwać, że przedmiotowy produkt będzie zawierał zadeklarowaną masę netto ryby bez glazury. Tymczasem, znaczne, stwierdzone w wyniku badań laboratoryjnych, zniżenie masy netto ryby bez glazury (średnio o ok. 10 %) istotnie zmniejszyło informację kierowaną w tym zakresie do ostatecznego odbiorcy, jakim był konsument i to w sposób oczywisty, z racji otrzymanej przy zakupie niższej ilości produktu, a więc naruszając jego interes ekonomiczny, a także braku możliwości ze strony konsumenta weryfikacji prawdziwości danych zawartych w oznakowaniu produktu. Dodać należy, że prawo do pełnej i rzetelnej informacji o produkcie, aby podjąć właściwą decyzję podczas dokonywania zakupu i mieć gwarancje, że zakupiony produkt jest dla nich odpowiedni, jest fundamentalnym prawem konsumenta. Należy podkreślić, że zgodnie z deklaracją na opakowaniu mięso ryby w filetach stanowiło 70 %, zaś 30 % to była woda dodana i stabilizator. W takim kontekście zniżenie masy filetów średnio o ok. 10 % – w ocenie Prezesa UOKiK – stanowiło istotne naruszenie interesów konsumentów;
- zakres naruszenia został prawidłowo uznany przez organ pierwszej instancji za wysoki, gdyż stwierdzona nieprawidłowość wskazywała na istotne naruszenie wymagań jakości handlowej, przede wszystkim z punktu widzenia interesów i praw konsumentów, a także właściwości zakwestionowanego produktu. Jak słusznie zważył organ pierwszej instancji, rzetelna informacja o produkcie jest jednym z ważniejszych elementów jakości handlowej;
- oceniając dotychczasową działalność tego podmiotu, organ pierwszej instancji zasadnie wziął pod uwagę, że w okresie ostatnich 24 miesięcy strona naruszyła przepisy ustawy jakości handlowej po raz pierwszy;
- oceniając wielkość obrotów i przychodu tego podmiotu, organ pierwszej instancji nie pominął faktu, że strona przekazała żądane informacje w tym zakresie i wynika z nich, że wielkość jej obrotów i przychodu w roku 2016 przekroczyła [...] zł;
- oceniając wartość kontrolowanych produktów, organ pierwszej instancji słusznie wziął pod uwagę, że strona nie zapewniła rzetelnej informacji o masie netto ryby bez glazury dla jednej ww. partii produktu (100 opakowań), a jego wartość w dniu kontroli stanowiła kwotę 1 438 zł.

Zdaniem Prezesa UOKiK, opisane powyżej przesłanki, jakimi należało kierować się przy ustalaniu wysokości kary pieniężnej, określonej w art. 40a ust. 1 pkt 4 ustawy o jakości handlowej, były podstawą do wymierzenia stronie kary pieniężnej w wysokości 7 000 zł, ustalonej przez organ pierwszej instancji. Kara ta mieści się w granicach ustawowych oraz stanowi zaledwie [...] % maksymalnej kary, jaką można było nałożyć na stronę, podczas gdy organ pierwszej instancji był uprawniony do wymierzenia tej kary w wysokości od 1 000 zł do [...] zł.

Jak stanowi art. 17 ust. 2 rozporządzenia (WE) nr 178/2002, kary za naruszenie prawa żywnościowego powinny być skuteczne, proporcjonalne i odstrasżające.

Skuteczność kary za naruszenie prawa żywnościowego przejawia się w możliwości jej nałożenia i wyegzekwowania. Żeby kara była odstrasżająca jej wysokość musi być dotkliwa dla przedsiębiorcy. Kara nałożona na podmiot musi spełniać głównie funkcję prewencyjną, tj. być ostrzeżeniem dla przedsiębiorcy, w celu niedopuszczenia do powstania nieprawidłowości w przyszłości. Nałożona sankcja powinna stanowić również poważną dolegliwość, ale nie eliminować przedsiębiorcy z rynku. Dodać należy, że celem ustawy o jakości handlowej jest w szczególności ochrona konsumentów przed produktami niespełniającymi wymagań jakości handlowej, a więc i zafałszowanymi, stąd też kary wymierzane z tego tytułu, po wzięciu pod uwagę kryteriów określonych w art. 40a ust. 5 tej ustawy, stanowiących podstawę wymiaru ich wysokości, nie mogą być symboliczne (por. wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 20 października 2015 r. sygn. akt VI SA/Wa 2001/14).

Zdaniem Prezesa UOKiK, wymierzona stronie kara będzie właściwa do osiągnięcia zakładanego celu, jakim jest zapewnienie, aby w sprzedaży były dostępne wyłącznie produkty odpowiadające jakości handlowej, w tym bez cech zafałszowania, a także będzie najmniej uciążliwa z możliwych dostępnych środków. Ponadto, spełni ona swoją funkcję prewencyjną, skłaniając stronę do przestrzegania przepisów o jakości handlowej, przede wszystkim z uwagi na wykazane powyżej niedopełnienie należytej staranności w zakresie zapewnienia rzetelnej informacji o produkcie. Tym samym, zawarty w odwołaniu wniosek strony o zmniejszenie wymiaru kary, należy uznać za niezasadny.

Podsumowując powyższe, należy stwierdzić, że w przedstawionym stanie faktycznym, wymierzenie stronie kary pieniężnej, o której mowa w art. 40a ust. 1 pkt 4 ustawy o jakości handlowej, a także ustalenie jej wysokości, należy uznać za prawidłowe i zgodne z prawem.

Stosownie do art. 40a ust. 6 i 7 ustawy o jakości handlowej, karę pieniężną, o której mowa w sentencji decyzji, stanowiącą dochód budżetu państwa, należy wpłacić na rachunek bankowy Wojewódzkiego Inspektoratu Inspekcji Handlowej w Rzeszowie w terminie 30 dni od dnia, w którym decyzja o wymierzeniu kary pieniężnej stanie się ostateczna.

Prezes UOKiK, stosownie do art. 5 ust. 2 ustawy o Inspekcji Handlowej, jest organem wyższego stopnia w stosunku do wojewódzkich inspektorów Inspekcji Handlowej. Wobec powyższego, w myśl art. 127 § 2 Kpa w związku z art. 1 ust. 3 ustawy o Inspekcji Handlowej, Prezes UOKiK jest organem właściwym do rozpatrzenia wniesionego odwołania.

Zgodnie z art. 138 § 1 pkt 1 Kpa, organ odwoławczy posiada kompetencje do wydania decyzji, w której utrzymuje w mocy zaskarżoną decyzję.

Biorąc powyższe pod uwagę, Prezes UOKiK orzekł, jak w sentencji.

Niniejsza decyzja jest ostateczna w trybie postępowania administracyjnego.

Pouczenie

1. Decyzja jest ostateczna w toku instancji. W terminie 30 dni od jej doręczenia stronie przysługuje skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie. Skargę należy wnieść za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, Pl. Powstańców Warszawy 1, 00-950 Warszawa¹.
2. Od skarg wszczynających postępowanie przed sądem administracyjnym od strony skarżącej pobierana jest opłata, tzw. wpis stosunkowy, zależny od wysokości należności pieniężnej objętej zaskarżonym aktem i w niniejszym przypadku, kiedy wynosi do 10 000 zł to opłata stanowi 4 % wartości przedmiotu zaskarżenia, nie mniej jednak niż 100 zł. Opłatę tę uiszcza się gotówką do kasy Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie lub na rachunek bankowy tego Sądu².
3. W przypadku wniesienia od niniejszej decyzji skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie, strona ma możliwość ubiegania się o zwolnienie od kosztów albo przyznanie prawa pomocy. Prawo pomocy może być przyznane stronie na wniosek złożony przed wszczęciem postępowania lub w toku postępowania sądowoadministracyjnego. Wniosek ten jest wolny od opłat sądowych. Wniosek o przyznanie prawa pomocy należy złożyć do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie³.
4. Do należności pieniężnych w postaci kar pieniężnych nie uiszczonych w terminie stosuje się przepisy działu III ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2017 r. poz. 201 z późn. zm.)⁴.

Z up. PREZESA
Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów
ZASTĘPCA DYREKTORA
Departamentu Inspekcji Handlowej
Dariusz Łomowski

Otrzymują:

1. Kędzior „Delfin” Sp. j.
ul. Hutnicza 7
38-200 Jasło
2. Podkarpacki Wojewódzki Inspektor
Inspekcji Handlowej w Rzeszowie
3. a/a

¹ Zgodnie z art. 52 § 1, art. 53 § 1 i art. 54 § 1 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2017 r. poz. 1369 z późn. zm.).

² Zgodnie z § 1 pkt 1 i § 5 przepisami rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 16 grudnia 2003 r. w sprawie wysokości oraz szczegółowych zasad pobierania wpisu w postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2003 r. Nr 221, poz. 2193 z późn. zm.).

³ Zgodnie z art. 243-254 i art. 262 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2017 r. poz. 1369 z późn. zm.).

⁴ Zgodnie z art. 40a ust. 8 ustawy z dnia 21 grudnia 2000 r. o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych (Dz. U. z 2016 r. poz. 1604 z późn. zm.).